

نگاهی آماری به نقض حقوق و وضعیت زنان در کردستان ایران در سال ۲۰۱۹+ اسامی

آژانس خبررسانی کُردپا، در یک گزارش تحلیلی_آماري، آماری از نقض حقوق و وضعیت زنان کُرد در سال ۲۰۱۹ در کردستان ایران را ارائه می‌دهد.

در این گزارش به ۷۶ مورد نقض حقوق زنان کُرد در ایران اشاره شده است که مواردی از جمله بازداشت، محکومیت به زندان، احضار به اداره اطلاعات و دادگاه‌ها، وضعیت زندانیان سیاسی زن، احکام اعدام و شلاق، خروج اجباری از ایران، کشته و زخمی شدن بر اثر انفجار مین و مرگ بر اثر سهل‌انگاری پزشکی را شامل می‌شود.

همچنین در این گزارش به ۱۴۰ مورد خودکشی زنان و ۲۳ مورد کشته و زخمی شدن زنان در کردستان ایران در سال ۲۰۱۹ اشاره شده است.

این گزارش با استناد به آمار به ثبت رسیده توسط این مرکز آمار آژانس خبررسانی کُردپا منتشر می‌گردد.

با توجه به نبود هیچ آماری دقیقی از وضعیت زنان در ایران و علی‌خصوص وجود فضای امنیتی در کردستان ایران این آمار بسیار بالاتر از این می‌باشد و این گزارش تنها به مجموع مواردی از نقض حقوق زنان کُرد اشاره دارد که در رسانه‌های معتبر رسانه‌ای شده‌اند.

جدول (۱)

موارد نقض حقوق و وضعیت زنان کُرد در کردستان ایران در سال ۲۰۱۹

جمع کل	تعداد		موارد نقض حقوق زنان کُرد در کردستان ایران
۳۴	۳۴		بازداشت
۱	۱		تهدید فعالین مدنی
۴	۴		محکومیت به زندان
۱۲	۱۱	اداره اطلاعات	احضار به اداره اطلاعات و دادگاه‌ها
	۱	دادگاه‌ها	
۱۲	۶	انتقال اجباری از زندان‌ها	وضعیت زندانیان سیاسی زن کُرد در زندان‌ها
	۱	ضرب و شتم	
	۲	ممانعت از ملاقات	
	۳	عدم دسترسی به وکیل	
۶	۴	اعدام	احکام اعدام شلاق
	۱	محکوم به اعدام	
	۱	اجرای حکم شلاق	
۱	۱		خروج اجباری زنان فعال کُرد از ایران
۱	۱		کشته شدن زنان بر اثر انفجار مین
۵	۵		مرگ بر اثر سهل‌انگاری پزشکی
جمع کل: ۷۶			
۱۴۰	۱۳۷	خودکشی موفق	خودکشی زنان کُرد
	۳	خودکشی ناموفق	
۲۳	۲۲	کشته شدن توسط اعضای خانواده	کشته و زخمی شدن زنان کُرد
	۴	کشته شدن توسط افراد ناشناس	
		کشته شدن توسط فرد شناسایی شده	
	۱	مرگ مشکوک	
	۳	کشته و زخمی شدن از سوی عوامل حکومتی	
	۲	زخمی شدن زنان کُرد	

بازداشت:

- در این مدت ۳۴ زن در کردستان ایران بازداشت شده‌اند.
- تمامی این ۳۴ زن از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شده‌اند.
- **اتهام ۱۹ تن از این زنان به شرح زیر است:**
- ۵ تن از این زنان در رابطه با اعتراضات آبان ماه و پس از آن بازداشت شدند.
- ۴ تن به اتهام شرکت در تجمعات حمایتی از مردم روژئاوا در پی محکوم کردن حمله ترکیه
- ۲ تن به اتهام بی‌حجابی و اعتراض به حجاب اجباری
- ۴ تن به اتهام شرکت در تجمع اعتراض به خشونت علیه زنان
- ۱ تن به اتهام شرکت در تحصن فرهنگیان
- ۱ تن به دلیل فیلم‌برداری از رویدادهای تهران
- و ۱ تن به اتهام فعالیت در فضای مجازی برضد حکومت
- دیگر زنان با اتهاماتی که بطور دقیق مشخص نشده اما با رویکرد امنیتی بوده، توسط نهادهای امنیتی بازداشت شده‌اند.

- **حوزه فعالیت زنان بازداشت شده:**
- بیشتر این از زنان از جمله فعالین مدنی در کردستان بوده‌اند که در این گزارش حوزه فعالیت ۲۸ تن از آنان مشخصا ذکر شده است:
- ۳ دانشجو
- ۲ فعال محیط زیست
- ۱۰ فعال حقوق زنان
- ۴ فعال مدنی
- ۱ کوهنورد
- ۲ فعال سیاسی
- ۱ فعال ادبی
- ۱ فعال فرهنگی
- ۱ روزنامه‌نگار
- ۱ معلم
- ۱ عضو سابق حزب وحدت ملی
- ۲ تن خانواده فعال مدنی و کارگری سیاسی

بازنمود موارد بازداشت شده:

- ۲ بهمن ۱۳۹۷، سه نفر فعال سیاسی اهل شهرستان سنقر از توابع شهر کرماشان از جمله **زهرا اسدی**، به‌مراه کیومرث واعظی و احسان دارابی، از جانب اداره اطلاعات آن شهر احضار و سپس دستگیر شدند. بعد از دستگیری این فعالان سیاسی تحت یک بازجویی بسیار شدید و سخت قرار گرفتند، و سپس با قرار وثیقه و بصورت موقت آزاد گردیدند. نامبردگان با اتهاماتی همچون، تبلیغ علیه نظام و توهین به رهبر در فضای مجازی بازداشت و مورد بازخواست قرار گرفته‌اند.
- روز دوشنبه ۱۵ بهمن ماه ۹۷، یک زن معلم اهل شهرستان جوانرود با هویت "**سمیه ویسمرادی**" از سوی نهادهای امنیتی حکومت ایران بازداشت شده است. سیمیه ویس مرادی در حین تدریس از سوی نیروهای اطلاعاتی که از کرمانشاه آمده بودند بازداشت و به مکان نامعلومی منتقل شده است. سیمیه ویسمرادی ۲۴ ساله و معلم ابتدایی و در مدرسه "حضرت سیمیه" شهرستان جوانرود مشغول تدریس بوده است. وی به دلیل شرکت در اعتصابات معلمین بازداشت و سرانجام روز چهارشنبه (۱ اسفند / ۲۰ فوریه) پس از دو هفته با تودیع وثیقه موقتاً از زندان آزاد شده است.
- **زهرا شریف نژاد** ملقب به روزین شریفی اهل بیجار و ساکن تهران در روز دوم بهمن (سالروز تاسیس جمهوری کردستان) حین ضبط فیلمی از سطح شهرتهران توسط ماموران نیروی انتظامی بازداشت شده اما پس از چند ساعت بازداشت دوربین فیلمبرداری و تلفن همراه ایشان ضبط و نامبرده با قید کفالت آزاد می‌شود. بعد از بررسی محتویات تلفن همراه توسط کارشناسان امنیتی و کشف ارتباط سازمانی وی با حزب دموکرات کردستان، ماموران وزارت اطلاعات همزمان به محل سکونت و کار او

یورش می‌برند ولی موفق به دستگیری وی نمی‌شوند، وی متعاقباً بعد از متواری شدن به کردستان ایران، روز سی بهمن ماه به همراه همسرش موفق به خروج از کشور می‌شود.

- یک زن به نام **زهرا** روز یکشنبه ۵ اسفندماه، در یکی از خیابان‌های مرکزی خوی به دلیل آنچه "بدحجابی" نامیده می‌شود، بازداشت شد. وی پس از حضور در دادگاه با وجود قرار تأمین کفالت به دلیل مشاجره با قاضی به زندان منتقل می‌شود.

- "**زهرا محمدی**"، فعال مدنی و از مسولین انجمن فرهنگی _ ادبی "نوژین" در سنندج بوده است که به اتهام تدریس زبان کردی در این انجمن در مورخه ۱۳۹۸/۳/۲ از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شد.

- ۴ فعال مدنی و حقوق زنان در مورخه ۲۶ اردیبهشت ماه، به نام‌های "دیمن فتحی، سمیه روزبه، کوپار خیشکارو مژده مردوخی" در سنندج به دلیل اعتراض به قتل زنان و نبود حمایت‌های قانونی از خشونت علیه زنان، از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شدند.

- در این مدت **۲ زن** در کنگاور کرمانشاه که نام‌های آنها نیز نامشخص می‌باشد، به دنبال اعتراض به حجاب اجباری و برداشتن روسری در خیابانهای کنگاور از سوی نیروهای امنیتی شناسایی و بازداشت شدند. ویدیوی منتشرشده از برداشتن حجاب این زنان در خیابان بازتاب گسترده‌ای از سوی رسانه‌های اجتماعی به دنبال داشت.

- **زلیخا سادات نژاد** اهل کرمانشاه و **سارا رحمتکش** اهل پاره نیز از جمله زنان بازداشت شده بوده‌اند که بدون دلیل مشخصی در این مدت از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شدند.

- ایران راه پیگر نیز از جمله زنان کرد اهل مریوان بوده که بعد از بازگشت از اقلیم کردستان عراق بدون دلیل مشخصی از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شده است.

- در این مدت **هاوژین سرمستی** نیز به دنبال بازداشت همسرش به اتهام فعالیت‌های سیاسی از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شد.

- "**پروین ادوایی**" است که پنجم مردادماه، نیروهای اطلاعاتی به منزل شخصی این فعال مدنی گُرد یورش برده و وی را بازداشت کردند. نیروهای اطلاعاتی پس از تفتیش منزل شخصی این فعال مدنی، وی را به مکان نامعلومی منتقل کردند. این فعال مدنی گُرد طی چند سال اخیر در حوزه‌ی حقوق زنان و کودکان و محیط زیست در مریوان فعالیت داشته است.

- **دنیا شالی**، یک دختر جوان اهل شهرستان پیرانشهر نیز در این مدت از سوی نیروهای اطلاعاتی بازداشت و به بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه منتقل گردیده است. پیگیری‌های خانواده این دختر ۲۰ساله تا مدتها جهت اطلاع از سرنوشت وی بی‌نتیجه بوده و نیروهای اطلاعاتی اجازه ملاقات را به خانواده وی نداده‌اند.

- **مادر بهمن قبادی**، کارگردان و فیلمساز سرشناس گُرد نیز در اواخر شهریورماه در فرودگاه بین‌المللی خمینی تهران بازداشت شد. بهمن قبادی، کارگردان سرشناس گُرد از بازداشت مادرش در فرودگاه بین‌المللی خمینی تهران خبر داد. وی در این باره در صفحه اینستاگرام خود نوشته است: "با خبر شدم که مادر پیر من در فرودگاه بین المللی امام خمینی توسط نیرو های امنیتی بازداشت شده است". "قبادی همچنین در استاتوسی دیگر نوشته است: "شرم بر شماها (رژیم ایران) که اجازه خروج مادر خسته و رنجورم را ندادید تا بعد از مدت‌ها ملاقاتشون کنم. شماها خیلی از انسانیت و وجدان بدور هستید. چنین رژیم فاسد، ترسو و دروغگو راهی جز نابودی ندارد. شرم بر همه‌یتان باد."

- در پی حمله ارتش ترکیه به روزآوا در بسیاری از شهرهای کردستان ایران تجمعاتی در محکومیت این حمله برگزار شد و ده‌ها شهروند توسط نهادهای امنیتی بازداشت و احضار شدند از جمله دو دانشجوی

اهل ارومیه به نام‌های "سمیه ساکانی" و "کوثر اسماعیلی" اهل ارومیه، که بعد از بازداشت به زندان ارومیه منتقل شدند.

- بیست و سوم مهرماه، **ژاکا اسماعیل پور** فعال ادبی کُرد اهل بوکان به همراه ۳ فعال دیگر به نام‌های "سمکو معروفی، هومن فیضی و شاهو خصری" پس از تجمعات حمایت از روژآوا در بوکان توسط نیروهای اطلاعاتی بازداشت و سپس جهت بازجویی به بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه انتقال یافتند. منزل شخصی این شهروندان در هنگام بازداشت مورد تفتیش نیروهای اطلاعاتی قرار گرفته است.
- بیست و یکم آبان‌ماه "**پریسا صیفی**" ۳۰ ساله اهل کامیاران توسط نیروهای لباس شخصی اداره اطلاعات سنندج در محل سکونتش در این شهر بازداشت و به مکان نامعلومی منتقل شده است. این شهروند طی مدت بازداشت تنها یکبار با خانواده‌اش تماس تلفنی داشته است.
- در جریان اعتراضات آبان ماه نیز ۵ زن کرد در کردستان بازداشت شدند؛ ۱- **شیوا مجرد**، فعال مدنی اهل ارومیه، ۲- **شیمیا ابراهیمی** اهل سنندج، ۳- **فاطمه داوند** از معترضین آبان ماه در بوکان که در جریان اعتراضات زخمی، بازداشت و با اعترافات اجباری نیز مواجه شد ۴- **مژگان کاوسی**، نویسنده و فعال مدنی اهل کلاردشت مازندران ۵- **فرشته چراغی**، روزنامه‌نگار و فعال محیط زیست اهل سرپل ذهاب
- **آنیسا جعفری**، دانشجو و فعال مدنی اهل اسلام‌آباد غرب از توابع کرمانشاه نیز در این مدت از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شد. این نیروها با حمله و یورش به منزل نامبرده وی را بازداشت و برخی وسایل شخصی وی را نیز با خود بردند. وی بعد از یک هفته با اخذ تعهد کتبی آزاد شد.
- همچنین در این مدت **گلان علیزاده**، سرپرست گروه کوهنوردی "میرکو مهاباد" از سوی نیروهای امنیتی بازداشت شد.
- پنجم آبان‌ماه، نیروهای اطلاعاتی با یورش به منزل شخصی یک شهروند کُرد، به نام "**ابوبکر شجیعی**" اهل سنندج، وی و دو تن از اعضای خانواده‌اش بنام **نرمین همسر وی** و **نیان شجیعی** دخترش را بازداشت و به مکان نامعلومی منتقل کردند.
- "**لیلا تیراندری**"، مسئول سابق کمیته زنان شاخه کردستان حزب وحدت ملی روز گذشته ۷ دی‌ماه به ستاد خبری اداره اطلاعات شهرستان سنندج احضار و سپس بازداشت شده است. بازداشت این فعال حقوق زنان در حالی صورت گرفته است که حدود دو هفته پیش در تهران تحت عمل جراحی کلیه قرار گرفته بود و وضعیت جسمانی‌اش نامناسب گزارش شده است.

نقش مستقیم و عاملی نهادهای حکومتی در بازداشت زنان در کردستان ایران:

- تمام ۲۴ تن از این زنان از سوی نهادهای امنیتی بازداشت شدند.
- سرنوشت ۲۸ تن از این زنان بعد از بازداشت نامعلوم بوده است.
- منزل ۵ تن از این زنان مورد یورش قرار گرفته و بازداشت ۲ تن با تفتیش منزل همراه بوده، همچنین وسایل شخصی یک تن از این زنان به هنگام بازداشت مورد توقیف قرار گرفته است.
- فاطمه داوند، از جمله بازداشت‌شدگان اعتراضات آبان ماه است که به هنگام بازداشت زخمی شده بود.

در گزارش جهانی سال ۲۰۰۵ دیدبان حقوق بشر آمده است که "افراد سرکوبگر در نیروهای امنیتی و اطلاعاتی و دستگاه قضایی ایران قدرت گسترده‌ای دارند و جرایم بزرگی را انجام می‌دهند.

اعلامیه جهانی حمایت از اشخاص "ناپدیده‌شدن اجباری"، ناپدیدسازی اجباری را عامل خودداری از تحقیق درباره کشف سرنوشت یا مکان اشخاص مربوطه با تکذیب اذهان به محرومیت آنها از آزادی دانسته و این رویکرد را تضعیف عمیق‌ترین ارزش‌های هر جامعه متعهد به احترام به حاکمیت قانون، حقوق بشر و آزادی‌های اساسی اعلام نموده و رویه سیستماتیک چنین اقدامی را "جرم علیه بشریت" خوانده است .

طبق بند ۶ ماده واحده قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی، هر نوع اذیت و آزار افراد و تحقیر آنها در جریان دستگیری و بازجویی منع شده است.

طبق ماده ۲۴ قانون آیین دادرسی کیفری تفتیش منازل، اماکن و اشیاء و جلب در جرایم غیرمشهود باید با اجازه مخصوص مقام قضایی باشد، هر چند اجرای تحقیقات بطورکلی از طرف مقام قضایی به ضابط ارجاع شده باشد، اما قریب به اتفاق این موارد بدون رعایت قوانین موجود صورت می‌گیرد.

دیده‌بان حقوق بشر در تازه‌ترین گزارش خود، ایران را متهم کرد که ده‌ها نفر را تنها به دلیل استفاده از حقوق اولیه‌شان به طور غیرقانونی بازداشت کرده است.

بررسی رویکرد دستگاه‌های امنیتی در حکومت اسلامی ایران، نشانگر آنست که مخفی نگه‌داشتن شهروندان بازداشت شده به سه هدف مشخص دنبال می‌شود :

۱- مخفی نگه‌داشتن مرگ ناشی از شکنجه فرد بازداشتی که منجر به موج شدید رسانه‌ای علیه حکومت می‌شود .

۲- جلوگیری از تحقیق درباره کشف سرنوشت فرد بازداشت شده یا مکان بازداشت و بعضا تکذیب بازداشت به منظور عدم دسترسی فرد بازداشت شده به حمایت‌های قانونی و کشف حقیقت .

۳- ایجاد فضای رعب وحشت برای اعترافات اجباری و القای اتهامات طراحی شده که معمولا در دوره زمانی محدود انجام می‌شود.

حاکمیت اسلامی ایران از سال ۱۹۷۶ به "میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی" ملحق شده و مطابق با بند ۲ ماده ۹ این میثاق هر کس دستگیر می‌شود باید در موقع دستگیر شدن از علل آن مطلع شود و در اسرع وقت اختاریه‌ای دائر به هر گونه اتهامی که به او نسبت داده می‌شود دریافت دارد.

تهدید فعالین مدنی:

در اسفند ۹۷، شهرداری مریوان در اقدامی از پیش طراحی شده با اداره اطلاعات، در اختاریه‌ای خطاب به "**نازدار حق پرست**" همسر شریف باجور، خواستار بسته‌شدن و برچیدن دکه شریف باجور شدند.

کارگزاران حکومت ایران در شهرداری مریوان، حین احضار نازدار حق‌پرست به شهرداری، به نامبرده و شریف باجور بی‌احترامی کرده و در مقابل نازدار حق‌پرست نیز پاسخگوی بی‌حرمتی شهردار و عوامل شهرداری بوده است.

شهرداری مریوان و دیگر کارگزاران حکومتی خواستار عدم اطلاع رسانی این مسئله از سوی خانواده شریف باجور شدند.

شهرداری مریوان با اعمال نفوذ نهادهای امنیتی در مریوان، در صدد بسته شدن دکه کاک شریف باجور "از فعالان زیست محیطی مریوان که در جریان اطفاع حریق جنگل‌ها و مراتع مریوان جان خود را از دست داده بود" بودند.

محکومیت به زندان:

در سال ۲۰۱۹ مجموع ۴ زن کرد از سوی دادگاه‌های انقلاب با احکام زندان مواجه بوده‌اند.

حوزه فعالیت:

- ۱ فعال محیط زیست، **سحر کاظمی**
- ۲ فعال سیاسی، **شیدا نجفیان و ایران راه پیکار**
- ۱ نویسنده، **مژگان کاوسی**
- ۷ فروردین ۱۳۹۸، شعبه چهارم دادگاه تجدیدنظر سنندج در بررسی اعتراض **سحر کاظمی** به حکم پنج سال حبس تعزیری خود که بهمن ماه سال ۹۷ از سوی شعبه اول دادگاه انقلاب اسلامی سنندج به ریاست قاضی سعیدی به اتهام اقدام علیه امنیت ملی صادر شده بود، این حکم را به ۲۰ ماه حبس کاهش داد. بنا به اطلاع شبکه حقوق بشر کردستان، این فعال محیط زیست که هم‌اکنون در کانون اصلاح و تربیت سنندج نگهداری می‌شود در تاریخ ۲۴ اسفند ماه سال گذشته از سوی دفتر اجرای احکام احضار و حکم قطعی بیست ماه حبس تعزیری به وی ابلاغ شده است. سحر کاظمی روز

پنجشنبه ۱۸ مرداد ماه سال گذشته توسط نیروهای امنیتی در منزل خود بازداشت و به بازداشتگاه اداره اطلاعات سنندج منتقل شد. روز پنجشنبه ۲۴ آبان ماه، مادر و همسر وی، مهوش امیری و مادیح فتحی نیز بعد از احضار تلفنی به ستاد خبری اداره اطلاعات سنندج، بازداشت شدند.

- اواسط شهریور ماه "**ایران راه‌پیکار**" فعال زن کُرد اهل مریوان در شعبه اول دادگاه انقلاب سنندج به ریاست قاضی "سعیدی" به اتهام "اقدام علیه امنیت ملی از طریق همکاری با یکی از احزاب کُرد اپوزیسیون حکومت ایران" به سه سال حبس تعزیری محکوم شده است. این فعال مریوانی بیست و چهارم اردیبهشت ماه سال جاری توسط نیروهای اطلاعاتی در سنندج بازداشت و پس از یکماه بازجویی به کانون اصلاح و تربیت منتقل شده بود. مراحل دادرسی این فعال زن کُرد بدون حضور وکیل بوده و وی از "دسترسی به وکیل" محروم بوده است.
- ۸م آذرماه، "**شیدا نجفیان**"، اهل ارومیه از سوی شعبه دو دادگاه انقلاب این شهر به ریاست "قاضی شیخلو" به ۵ سال حبس تعزیری محکوم شده‌اند. اتهام وی از سوی شعبه دو دادگاه انقلاب "عضویت در یکی از احزاب کُرد اپوزیسیون" عنوان شده است. نامبرده حدود سه ماه پیش توسط نیروهای امنیتی در ارومیه بازداشت و پس از دو ماه بازجویی در بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه به زندان مرکزی این شهر منتقل شد. در حال حاضر شیدا نجفیان در بند زنان زندان مرکزی ارومیه نگهداری می‌شوند.
- بیست و هشتم آذرماه، "**مژگان کاوسی**"، نویسنده و فعال کُرد اهل کلاردشت مازندان به دادگاه انقلاب نوشهر منتقل و دادگاه وی را به ۶۹ ماه حبس محکوم کرد. دادگاه انقلاب شهر نوشهر این نویسنده کُرد را به اتهام "عضویت در احزاب مخالف حکومت ایران" به ۳۳ ماه حبس، "تحریک برای برهم زدن نظم عمومی" به ۳۰ ماه حبس و "تبلیغ علیه نظام" به ۶ ماه حبس محکوم کرده است. این نویسنده کُرد پس از صدور حکم دادگاه با قرار وثیقه صد میلیون تومانی به شیوه موقت آزاد شده است. بیست و هفتم آبان ماه، نیروهای اطلاعاتی به منزل این نویسنده کُرد یورش بردند و بدون ارائه مجوز قانونی وی را بازداشت کرده بودند. مژگان کاوسی، از فعالین مدنی کلاردشت در زمینه‌های فرهنگی و هنری فعالیت دارد و تهیه‌کننده، نویسنده و کارگردان فیلم کوتاه "هیوا"، مستند داستانی درباره خطر نابودی زبان کُردی در کلاردشت می‌باشد.

احضار به اداره اطلاعات و دادگاه‌ها:

در سال ۲۰۱۹ مجموع ۱۱ زن به اداره اطلاعات و ۱ زن به دادگاه‌ها احضار شده است:

حوزه فعالیت:

- ۳ فعال سیاسی، **ناهید کمانگر**، **نسرین نقدی**، **زارا یوسفی**
- ۱ معلم، **سهیلا سعیدی**
- ۲ خانواده فعالین سیاسی، **مادر دارا و آوات قریشی**، **پروانه حسین پناهی**
- ۱ فعال حقوق زنان، **سیمین چایچی**
- ۴ فعال مدنی، **سیران سعید پور**، **عایشه عبدالی**، **ژبان میری**، **شیوا مجرد**
- به دنبال بازداشت ده تن از فعالان سیاسی و مدنی مرتبط با شاخه کردستان حزب وحدت ملی، تعدادی دیگری از اعضای سابق و فعلی شاخه کردستان حزب وحدت ملی ساکن شهرهای کامیاران و سنندج به ستاد خبری اداره اطلاعات این شهرها احضار و طی چند ساعت مورد بازجویی قرار گرفته اند. یکم بهمن ۹۷ شبکه حقوق بشر کردستان مطلع شده است که طی روزهای گذشته، **ناهید کمانگر** (همسر راشد منتظری)، **نسرین نقدی** (همسر حسین کمانگر) و **زارا یوسفی** (همسر فاضل قیطاسی) از سوی ستاد خبری اداره اطلاعات شهر کامیاران احضار و طی چند ساعت مورد بازجویی قرار گرفته اند. احضار این افراد در ارتباط با محتوای کارگاه‌های آموزشی برگزار شده توسط این حزب بوده است. طی دو سال گذشته، کارگاه‌های آموزشی مختلفی از سوی شاخه کردستان حزب وحدت ملی در دفاتر این حزب در خصوص مسائل اقتصادی، سیاسی، محیط زیست و حقوق زنان برگزار شده است.
- طی روزهای اواخر بهمن ۹۷، چهار معلم کُرد از جمله "**سهیلا سعیدی**" دبیر زبان عربی به همراه "حمید آریانا دبیر زبان انگلیسی، اسعد اولیایی دبیر مطالعات اجتماعی و عطا اسفندیاری دبیر ادبیات فارسی" به اداره اطلاعات دیواندره احضار شده‌اند. این چهار معلم کُرد به دلیل شرکت در تحصن

سراسری فرهنگیان به اداره اطلاعات دیواندره احضار گردیدند. نیروهای اطلاعاتی پس از بازجویی از این معلمان، آنان را تهدید کرده‌اند که از شرکت در اعتصابات فرهنگیان خودداری نمایند.

- اوایل اسفند ۹۷، نیروهای وابسته به اطلاعات سپاه و اداره اطلاعات، **مادر** و خانواده دو تن از فعالین با اسامی "دارا و آوات قریشی" را در بوکان مورد اذیت و آزار قرار داده و بارها این خانواده را مورد بی‌حرمتی، تهدید و ارباب قرار دادند.

- ۹ اسفند ۹۷، "**سیمین چایچی**" فعال حقوق زنان به نهادهای اطلاعاتی در سنندج احضار و مورد بازجویی قرار گرفته‌اند. احضار این سه فعال کُرد به دلیل فعالیت‌های آنان و شرکت در تجمعات و مراسمات می‌باشد. نیروهای اطلاعاتی این سه فعال کُرد را تهدید کرده‌اند که از برگزاری و شرکت در مراسمات هشت مارس و جشن نوروز خودداری نمایند.

- اداره اطلاعات سنندج روز پنجشنبه ۱۶ اسفند ۹۷، چندین مرتبه **سیران سعیدپور** فعال مدنی و از فعالین حوزه زنان را احضار کرده است، اما وی حاضر به رفتن به اداره اطلاعات نشده است. پس از آنکه سیران به درخواست آنها پاسخ مثبت نداده است، نیروهای اداره اطلاعات ساعت ۱۱ شب پنج شنبه به منزل آنها هجوم و وی را بازداشت کرده‌اند. سیران تا ساعت ۲ شب در اداره اطلاعات نگهداری و سپس با گرفتن تعهد که در مراسمات ویژه ۸ مارس شرکت نخواهد کرد، آزاد شده است. نیروهای اداره اطلاعات به سیران گفته‌اند که این آخرین باری است که وی را احضار و بار دیگر حکم بازداشت وی را خواهند گرفت. سیران سعیدپور از فعالین مدنی شناخته شده اهل روستای تنگیسر و ساکن سنندج می باشد که طی سال‌های گذشته چندین مرتبه از سوی نهادهای امنیتی احضار و مورد تهدید قرار گرفته است.

- اواخر فروردین ۹۸، یک شهروند کورد با هویت "**ژیان میری**" از اهالی روستای تنگیسر از توبیع ژاورد در سنندج، به اداره اطلاعات این شهر احضار مورد بازجویی قرار گرفت. گفتنی ست که این شهروند کورد به سبب فعالیت های مدنی و برگزار مراسمات و آئین های نوروزی به این ارگان امنیتی احضار شده است.

- "**عایشه عبدالی**" به دلیل پیوستن به کمپین "زاگروس چاوه‌ریمانه" و جمع‌آوری کمک‌های مردمی برای سیل‌زدگان به اداره اطلاعات مهاباد احضار شد.

- "**پروانه حسین پناهی**" از خانواده فعالین سیاسی و خواهر زندانی سیاسی کرد اعدام شده "رامین حسین پناهی" به اتهام "تبلیغ علیه نظام، به اداره اطلاعات سنندج احضار شده بود.

- ۵ دیماه ۹۸، چهار شهروند کُرد از جمله **آشنا حسن‌زاده** به همراه "کیهان عزیزی، سروش امینی و اکبر محمدی" احضار و مورد بازجویی قرار گرفتند. این چهار شهروند کُرد مورد تهدید نیروهای اطلاعاتی قرار گرفته و پس از چند ساعت بازجویی آزاد شده‌اند. همچنین اداره اطلاعات پایه خانواده اعضای احزاب کُرد اپوزیسیون حکومت ایران را احضار و آنان را تهدید کرده بود.

احضار به دادگاه‌ها:

- روز شنبه ۲۳ آذر ماه ۱۳۹۸، **شیوا مجرد** از فعالان مدنی ساکن اورمیه توسط پیامکی از سوی دستگاه قضایی جمهوری اسلامی ایران به دادگاه احضار شد. شیوا مجرد در ۵ آذرماه در منزل پدریش به اتهام اخلال در نظم عمومی از طریق شرکت اعتراضات در جریان اعتراضات آبان ماه توسط نیروهای امنیتی حکومت ایران بازداشت و روز بعد با قید وثیقه ۱۰۰ میلیونی موقتا آزاد شده بود.

وضعیت زنان زندانی سیاسی کُرد در زندان‌های ایران:

انتقال اجباری زندانیان زن به زندان‌ها و دادگاه‌ها :

در این مدت ۶ زن کرد با انتقال اجباری به زندان‌های دیگر از سوی مسولین بازداشتگاه‌های اداره اطلاعات مواجه بوده‌اند.

- "**مقبوله سکاوند**" اهل شهرستان ماکو پس از اتمام دوران بازجویی در بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه به زندان خوی منتقل شده است. شبکه حقوق بشر کردستان در این باره اعلام کرده است: "این زن جوان که در یکی از احزاب اپوزیسیون کُرد عضویت داشته، چند پیش با هم‌هنگی خانواده و اطلاع سپاه پاسداران به ایران بازگشته است. وی بعد از دو هفته به صورت غیره منتظره از سوی اداره

اطلاعات ارومیه بازداشت شده است. این زن پس از یکماه بازجویی در بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه به زندان خوی منتقل شده است.

- **"مریم صادق همدانی"** در اسفندماه ۹۷ به همراه پدر و برادرش به اتهام "همکاری با یکی از احزاب اپوزسیون کردی" از سوی نیروهای امنیتی در ارومیه بازداشت شده بود و به مدت ۲ ماه در بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه مورد بازجویی قرار گرفته بود. و سپس به زندان ارومیه منتقل شد. وی در مورخه ۱۳۹۸/۲/۱۵ بصورت موقت تا زمان برگزاری دادگاه از زندان آزاد شد.

- زهرا محمدی که از ۴ ماه پیش توسط نهادهای امنیتی بازداشت شده، بدون تفهیم اتهام و با سرنوشت نامعلومی مواجه بوده است. وی اواخر شهریورماه، بدون اطلاع و ارتباط با خانواده به زندان سنندج منتقل شده است.

- روز دوشنبه ششم آبانماه، **"ژاکا اسماعیل پور"** فعال ادبی کُرد اهل بوکان به همراه ۳ تن دیگر از فعالین بنامهای "سمکو معروفی، هومن فیضی و شاهو خضری" پس از اتمام بازجویی از اداره اطلاعات ارومیه به زندان این شهرستان منتقل گردیدند. این چهار فعال کُرد بیست و سوم مهرماه پس از تجمعات حمایت از روزآوا در بوکان توسط نیروهای اطلاعاتی بازداشت و سپس جهت بازجویی به بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه منتقل شده بودند. منازل شخصی این شهروندان در هنگام بازداشت مورد تفتیش نیروهای اطلاعاتی قرار گرفته بود.

- نوزدهم آذرماه، **"مزگان کاوسی"** نویسنده و فعال کُرد اهل کلاردشت مازندان با قرار بازداشت موقت پهِ زندان نوشهر انتقال یافته است. بیست و هفتم آبانماه، نیروهای اطلاعاتی به منزل این نویسنده کُرد یورش بردند و بدون ارائه مجوز قانونی وی را بازداشت کرده بودند. این فعال کُرد به اتهام "حمایت از تجمعات اعتراضی در شهرهای کردستان" در شبکه‌های اجتماعی توسط نیروهای اطلاعاتی بازداشت و به بازداشتگاه سازمان اطلاعات سپاه ساری منتقل شده بود. "مزگان کاوسی"، از فعالین مدنی کلاردشت در زمینه‌های فرهنگی و هنری فعالیت دارد و تهیه‌کننده، نویسنده و کارگردان فیلم کوتاه "هیوا"، مستند داستانی درباره خطر نابودی زبان کُردی در کلاردشت می‌باشد.

- **"فاطمه داوند"**، شهروند بوکانی که در جریان اعتراضات آبانماه بازداشت شده بود، با پایان مراحل بازجویی از بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه به زندان مرکزی این شهر منتقل شده است. این منبع در ادامه با بیان اینکه فاطمه داوند روز ۲۶ آبانماه در شهر بوکان بازداشت و به بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه منتقل شده، اظهار کرد: "وی به مدت ده روز در بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه جهت اخذ اعترافات اجباری مبنی بر همکاری با احزاب اپوزیسیون کُرد تحت فشار قرار داشت. اعترافات اجباری وی در رسانه‌های جمهوری اسلامی ایران پخش شد". به گفته این منبع، دادگاه پس از انتقال این شهروند بازداشتی به بند زنان زندان مرکزی ارومیه جهت آزادی وی قرار وثیقه ۵۰۰ میلیون تومانی صادر کرده است، ولی به دلیل ناتوانی خانواده‌اش از تأمین وثیقه همچنان در زندان به سر می‌برد. دادگاه در پاسخ به درخواست خانواده داوند برای کاهش میزان وثیقه اعلام کرده است که قرار وثیقه وی به قرار بازداشت موقت تبدیل شده است. فاطمه داوند، مادر سه فرزند است و از زمان بازداشت تاکنون تنها یک بار موفق به ملاقات خانواده‌اش در زندان شده است.

ضرب و شتم زنان زندانی سیاسی کرد:

- هفتم اسفندماه، یک زن زندانی به نام **زهرا** توسط مأموران زندان جمهوری اسلامی در خوی مورد ضرب و شتم شدید قرار گرفته و برای تنبیه به مدت ۵ ساعت به یک میله بسته شده است. این شهروند اهل خوی که ۲۵ سال دارد، روز یکشنبه ۵ اسفندماه سال جاری در یکی از خیابانهای مرکزی خوی به دلیل آنچه «بدحجابی» نامیده می‌شود، بازداشت شده است. وی پس از حضور در دادگاه با وجود قرار تأمین کفالت به دلیل مشاجره با قاضی به زندان منتقل می‌شود. به گفته منابع شبکه حقوق بشر کوردستان: "ساعت ۲۲ سه‌شنبه، هفتم اسفندماه درحالی‌که زهرا مشغول کمک به یک زندانی برای نگهداری از کودکش بود، به بهانه عدم رعایت ساعت خاموشی ابتدا از سوی یکی از مأموران بند مورد فحاشی قرار گرفت و سپس با بالا گرفتن مشاجره بین این دو، چند تن دیگر از مأموران زندان در محل حاضر شدند و زهرا را شدیداً مورد ضرب و شتم قرار دادند." این منبع در ادامه افزود: "برخورد مأموران زندان با این زن زندانی به‌اندازه‌ی خارج از نزاکت و همراه با خشونت بود که در حین انتقال وی به خارج از اتاق زندان لباس وی دریده شد و بی‌رحمانه‌تر این‌که یک پای او که مصنوعی است از جا کنده شد."

ممانعت از ملاقات زندانیان سیاسی زن کرد:

- **"زلیخا سادات نژاد"** اهل شهرستان مهاباد پس از اتمام مراحل بازجویی به صورت موقت از بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه آزاد گردید. این زن کُرد روز جمعه نهم فروردین ماه پس از احضار به اداره اطلاعات مهاباد بازداشت و به اداره اطلاعات ارومیه منتقل شده بود. این شهروند مهابادی طی مدت بازداشت از "دسترسی به وکیل و ملاقات با خانواده" محروم بوده است.
- ۳۱ تیرماه ۹۸، **"دنیا شالی"** ۲۰ ساله فرزند حسین اهل روستای "گزگسک پیران" از توابع پیرانشهر توسط نیروهای اطلاعاتی بازداشت شده است. این دختر جوان پس از بازداشت برای بازجویی به بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه انتقال یافته است. نیروهای اطلاعاتی اجازه ملاقات را به خانواده وی نداده‌اند.

عدم دسترسی زندانیان سیاسی زن کُرد به وکیل:

- **"زلیخا سادات نژاد"** اهل شهرستان مهاباد پس از اتمام مراحل بازجویی به صورت موقت از بازداشتگاه اداره اطلاعات ارومیه آزاد گردید. این زن کُرد روز جمعه نهم فروردین ماه پس از احضار به اداره اطلاعات مهاباد بازداشت و به اداره اطلاعات ارومیه منتقل شده بود. این شهروند مهابادی طی مدت بازداشت از "دسترسی به وکیل و ملاقات با خانواده" محروم بوده است.
- **ایران راه پیکار**، فعال مدنی اهل مریوان، در ۲۴ اردیبهشت ۹۸ توسط نیروهای امنیتی در شهر سنندج بازداشت و به بازداشتگاه اداره اطلاعات این شهر منتقل شده بود. شعبه اول دادگاه انقلاب رژیم در سنه خانم راه پیکار را به سه سال حبس تعزیری محکوم کرده است. وی حدود یک ماه در بازداشتگاه اداره اطلاعات سنه تحت بازجویی قرار داشت و سپس به کانون اصلاح و تربیت سنه که به عنوان زندان زنان هم استفاده می‌شود، منتقل شد. خانم راه پیکار بدون حضور وکیل در شعبه اول دادگاه انقلاب سنه با اتهام «اقدام علیه امنیت ملی» از طریق همکاری با یکی از احزاب کردی به ۳ سال حبس تعزیری محکوم شده است.
- بیست و هفتم شهریورماه، **زهرا محمدی**، عضو بازداشت شده انجمن فرهنگی - اجتماعی "نوژین" بدون حضور وکیلش مهرداد علیخانی به دادگاه انقلاب سنندج برده شده است. انجمن فرهنگی - اجتماعی "نوژین" با تأیید این خبر اعلام کرده است: زهرا در حالی برای اعترافات اجباری تحت فشار می‌باشد که وی هیچ وابستگی به حزب یا جریان سیاسی ندارد و تنها جرم وی آموزش زبان کُردی به کودکان می‌باشد.

احکام اعدام و شلاق علیه زنان در کردستان ایران:

- در سال ۲۰۱۹ مجموع ۴ زن کُرد اعدام، ۱ تن محکوم به اعدام و حکم شلاق علیه یک زن کُرد به اجرا درآمد.
- ملیحه صالحیان، اهل میانوآب، به اتهام قتل در زندان مهاباد اعدام شد.
 - آراسته رنجبرو به اتهام قتل در زندان ارومیه اعدام شد.
 - نازدار وطن‌خواه، به اتهام قتل در زندان ارومیه اعدام شد.
 - لیلا زرافشان، اهل سنندج، ۵م مهرماه به اتهام قتل در زندان سنندج اعدام شد.
 - همچنین زهرا درخشانی، اهل خوی در ۸م مهرماه به اتهام زنا محصنه به اعدام محکوم شد.

همچنین در این مدت احکام شلاق علیه یک زن کُرد در شهرستان خوی به اجرا درآمد.

- سلیمی مرند، ۸۰ ساله، اهل خوی که به دنبال مرگ مشکوک پسرش در زندان و اعتراض به این مرگ و برهم زدن دفتر زندان به ۷۰ ضربه شلاق محکوم و سپس این حکم به اجرا درآمد.

خروج اجباری فعالین زن کُرد از ایران:

- **زهرا شریف نژاد** ملقب به روزین شریفی اهل بیجار و ساکن تهران در روز دوم بهمن (سالروز تاسیس جمهوری کردستان) حین ضبط فیلمی از سطح شهر تهران توسط ماموران نیروی انتظامی بازداشت شده اما پس از چند ساعت بازداشت دوربین فیلمبرداری و تلفن همراه ایشان ضبط و نامبرده با قید کفالت آزاد می‌شود. بعد از بررسی محتویات تلفن همراه توسط کارشناسان امنیتی و کشف ارتباط سازمانی وی با حزب دموکرات کردستان، ماموران وزارت اطلاعات همزمان به محل سکونت و کار او یورش می‌برند ولی موفق به دستگیری وی نمی‌شوند، وی متعاقباً بعد از متواری شدن به کردستان ایران، روز سی بهمن ماه به همراه همسرش موفق به خروج از کشور می‌شود.

کشته شدن زنان بر اثر انفجار مین:

در سال ۲۰۱۹ یک دختر ۱۵ ساله بر اثر انفجار مین جاننش را از دست داد.

- یازدهم اسفندماه، در پی انفجار مین به جامانده از جنگ میان ایران و عراق در بخش موسیان (روستای نصر) شهرستان دهلران، یک دختر ۱۵ ساله به نام "سعیده چنانی" فرزند کاظم جان خود را از دست داد. جانشین فرماندهی انتظامی شهرستان دهلران در گفتگو با رسانه‌های محلی ایلام ضمن تأیید خبر مرگ این دختر بر اثر انفجار مین اظهار داشته است: این دختر از عشایر کوچ رو روستای "نصر" منطقه "دشت عباس" شهرستان دهلران ساعت ۱۴:۳۰ با مین ضد نفر برخورد کرده است.

مرگ و مصدومیت بر اثر سهل انگاری پزشکی:

در سال ۲۰۱۹، ۵ زن کرد بر اثر سهل انگاری پزشکی و عدم رسیدگی پزشکی جان خود را از دست داده‌اند.

۲ تن از این زنان باردار و ۱ نوجوان ۱۵ ساله نیز در میان جانباختگان است.

- سیزدهم بهمن‌ماه، یک زن جوان به نام "**دلنیا سلیمی**" فرزند رشید ۲۰ ساله اهل روستای "تورجان" از توابع سقز به دلیل قصور پزشکی در بیمارستان "الزهرا" تبریز جان خود را از دست داد. این زن جوان که دو ماه پیش تشکیل زندگی داده بود، جهت درمان درد معده به بیمارستان "الزهرا" تبریز مراجعه که به دلیل تزیق اشتباهی آمپول توسط پزشک معالج جان خود را از دست داده است.
- پنج شنبه (۹ خرداد ۹۸ / ۳۰ می ۲۰۱۹) یک مادر باردار در بیمارستان بعثت سنندج به دلیل سهل انگاری پزشکی جاننش را از دست داده است. خبرگزاری حکومتی فارس هویت این زن جوان را "**ک. ز**" اعلام کرده است که باردار و جنین وی دو ماهه بوده است. این زن ۳۳ به دلیل سرماخوردگی به بیمارستان بعثت مراجعه نموده و به دلیل سهل انگاری پزشکی فوت شده است، این در حالی است که رسانه‌های حکومتی آن را انکار کرده‌اند.
- اوایل خرداد ماه، یک زن جوان اهل پیرانشهر به نام "**زلیخا سرشین**" پس توسط همسرش به بیمارستان پیرانشهر منتقل شده است، بیمارستان از پذیرش وی امتناع نموده و حتی حاضر نشده‌اند که یک دستگاه آمبولانس در اختیار این زن قرار بدهند تا ایشان را به مراکز درمانی منتقل کند. ظاهر، همسر زلیخا از روی ناچاری با اتومبیل شخصی اقدام به اعزام همسرش به مهاباد نموده که در نزدیکی های مهاباد زلیخا دچار سکتة مغزی شده و پس چند روز روز چهارشنبه ۸ خرداد ماه جاننش را از دست داده است.
- بیست و نهم مردادماه، یک زن باردار به نام "**زیلا قادرزاده**" فرزند محمدنقی اهل روستای "دشه" از توابع پاوه به دلیل سهل انگاری پزشکی در بیمارستان "امام رضا" کرمانشاه جان باخت. این زن باردار به دلیل قصور پزشکی در حین وضع حمل جان خود را از دست داده است.
- همچنین، **پرستو نصیری**، دانش‌آموز پایه نهم دبیرستان دخترانه بهمنی ساکن محله عباس‌آباد بر اثر عمل جراحی کیسه صفرا جان خود را از دست داده است.

طی سال‌های اخیر، قصور پزشکی در ایران افزایش یافته و مسئولان آنرا "نگران‌کننده" توصیف می‌کنند. پیشتر، نایب رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس ایران دلیل افزایش شمار پرونده‌های قصور پزشکی را نتیجه "بازدارنده نبودن مجازات متخلفان" عنوان کرده بود.

آمار دقیقی از مرگ‌های که به دلیل خطاهای پزشکی رخ می‌دهد، در دسترس نیست، ولی نظریه‌پردازان در این باره بر این باورند که کمبود نیروی انسانی، خستگی و فشار کاری بیش از اندازه، کمی آگاهی و اطلاعات پزشکی و همچنین ازدیاد بیش از حد بیماران از مهمترین دلایل اشتباهات و خطاهای پزشکی در ایران به شمار می‌آید.

از جمله مشکلات جدی سلامت زنان در کردستان، زنان بارداری هستند که هنوز برای زایمان خود با مشکل مواجه هستند و بسیاری از آنها جان خود را در زمان زایمان از دست داده‌اند.

در کردستان سیاست و برنامه و زیرساخت کلان برای هیچ یک از شاخص‌های سلامت و توسعه وجود ندارد و تمامی این عوامل تاثیرات مستقیم و غیر مستقیمی بر هم داشته و موجب بازماندن زنان جامعه از پیشرفت در همه حوزه‌ها از یکسو و دسترسی به خدمات بهداشتی مناسب که از جمله حقوق اولیه هر فردی بخصوص زنان است، شده است.

آمار خودکشی و کشته‌شدن زنان در سال ۲۰۱۹

آمار خشونت زنان کردستان علیه خودشان (خودکشی) در سال ۲۰۱۹ :

در این مدت ۱۴۰ زن کورد خودکشی کرده‌اند که خودکشی ۳ نفر از آنان ناموفق بوده است.

۳۱ نفر از این زنان زیر ۱۸ سال سن داشته‌اند، حتی سن تعدادی از آنان ۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۴ ساله بوده است. همچنین ۸ تن دیگر نیز ۱۸ سال سن داشته‌اند.

۶۷ از این زنان متاهل، ۴۰ تن مجرد، ۲ زن مطلقه و ۱ تن دیگر دارای نامز بوده است.

روش‌های خودکشی زنانی که مشخص بوده است:

حلق‌آویز: ۷۲

خودسوزی: ۲۱

خوردن قرص: ۲۱

خودکشی با اسلحه: ۵

تزریق آمپول: ۱

خود را از بلندی پرت کردن: ۱

علل خودکشی این زنان:

اختلافات خانوادگی: ۷۷

فقر: ۱۱

افسردگی: ۷

ممانعت از ازدواج: ۳

ازدواج اجباری: ۱

تحمیل حجاب: ۱

تحقیق در جمع: ۱

اعتراض به نحوه پوشش: ۲

افسردگی: ۱

به دنبال تجاوز: ۱

نامیدی از آینده و عدم توانایی در تغییر وضعیت زندگی با بسترهای فروپاشی اجتماعی و اقتصادی و قانونهای ضدزن از زمینه‌های خودکشی در ایران و خصوصا کردستان به عنوان مناطق محروم ایران است.

خودکشی زنان امروزه به عنوان یک معضل اجتماعی در کردستان شناخته شده که کاهش آمار آن بسته به سازوکارها همه جانبه بخصوص در حوزه زنان دارد و جامعه کردستان و ایران فاقد آن می‌باشد.

خودکشی در کردستان ایران به عنوان استان‌های محروم و در حاشیه همیشه در صدر جدول بوده است و حتی اطلاع رسانی و ثبت آمار واقعی خودکشی نیز در این استانها وجود ندارد و گزارش نمی‌شود.

در همین ارتباط، مریم رسولیان، رئیس انجمن روانپزشکان ایران می‌گوید، بر اساس آمار وزارت بهداشت ۷۳ درصد موارد اقدام به خودکشی در ایران در مناطق حاشیه‌نشین اتفاق می‌افتد که این نشان‌دهنده نقش مسائل اقتصادی در بروز آسیب‌های اجتماعی است.

او افزود: "در سال ۹۴ تعداد خودکشی در کشور پنج مورد در ۱۰۰ هزار نفر بود اما این آمار در سال ۹۷ به شش مورد در ۱۰۰ هزار نفر رسیده است."

به گفته رسولیان، استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویر احمد، لرستان و کرمانشاه بیشترین آمار خودکشی را در ایران دارا هستند.

در همین ارتباط به گفته رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران، معمولا آمار واقعی خودکشی در ایران سه برابر آمار رسمی اعلام شده می‌باشد و بیشترین آمار مربوط به خودکشی نیز در استان‌های ایلام و کرمانشاه ثبت شده که عمدتا به دلیل بیکاری، مشکلات مالی و اقتصادی، مشکلات اجتماعی و هویتی می‌باشد.

خودکشی در ایران تا به مناطق عقب افتاده و محروم می‌رسد ارقامش بالا و بالاتر می‌رود. فقر و نابرابریهای اقتصادی و اجتماعی مهمترین عوامل مشکلات خانودگی و باز تولید خشونت هستند، حتی خشونت علیه خود (خودکشی)، زنان کرد آمار بالایی را از این خشونت به خود اختصاص داده‌اند.

آمار کشتن زنان در سال ۲۰۱۹:

خشونت علیه زنان طی دوران حاکمیت اسلامی ایران به حدی مورد بی توجهی قرار گرفته است که حتی آمار دقیقی در این زمینه موجود نیست و رویه فزاینده پنهان ماندن خشونت از یک سو و وضع قوانین تبعیض‌آمیز ضد زنان از سوی دیگر، خشونت در جامعه را بازتولید و موجب نهادینه شدن خشونت ساختاری و گردش خشونت در خانواده و جامعه شده است .

بر اساس تحقیقات سازمان بهزیستی خشونت در کشورهای خاورمیانه و در بین اقلیت‌ها بیشتر است زیرا عدم توسعه‌یافتگی اقتصادی و اجتماعی منجر به عقب‌ماندگی بیشتر این مناطق و وقوع خشونت شده است.

نمود بارز سیاست‌های حکومت اسلامی ایران در جهت عقب‌ماندگی اقتصادی و اجتماعی مناطق گردنشین ایران نقش مستقیمی در افزایش خشونت داشته است زیرا به باور کارشناسان اجتماعی مشکلات اقتصادی

مربوط به شغل و درآمد از مهمترین عوامل تاثیرگذار در روابط خشونت آمیز خانواده و افزایش خشونت نسبت به زنان و دختران می‌باشد.

در اینجا به آماري از کشته شدن زنان در سال ۲۰۱۹ در کردستان ایران می‌پردازیم:

البته این آمار فقط مواردی را شامل می‌شود که رسانه‌ای شده‌اند، چرا که بسیاری از این موارد به دلیل مسائل سنتی و ناموسی به بیرون درز نمی‌کند و همچنین قوانین در ایران خود خشونت خانودگی و کشتن زنان را توجیه و تشجیع می‌کند.

در این مدت ۲۳ زن کرد در کردستان ایران کشته و زخمی شده‌اند. (۲۰ کشته، ۳ زخمی)

عاملین قتل این زنان:

- همسر: ۱۰ مورد
- همسر سابق: ۲ مورد
- پدر: ۱ مورد
- برادر: ۶ مورد
- پدر و برادر دو مورد
- مادر و پدر شوهر: ۱ مورد
- برادر دوست دختر کشته شده: ۱ مورد
- مادر: ۱ مورد
- افراد ناشناس ۴ مورد

بازنمود وضعیت زنان کشته شدن توسط افراد نزدیک خانواده:

- بیست و یکم بهمن‌ماه، یک زن سنندجی به نام "**لیلا (نازنین) حسین پناهی**" توسط شوهرش در پارک کودک سنندج کشته شد. این حادثه به دلیل "اختلافات خانوادگی" روی داد. فرد قاتل در روز روشن و در برابر دیدگان عموم اقدام به قتل همسرش کرده است. قتل این زن توسط شوهرش اعتراض فعالان حقوق زنان در سنندج و کاربران شبکه‌های اجتماعی را در پی داشته است.
- ۲۸ بهمن ماه ۱۳۹۷ خورشیدی، یک دختر جوان با نام **لیدا احمدزاده** اهل مهاباد در سن ۱۸ سالگی به دست پدرش به قتل رسیده است. به جمعیت حقوق بشر کردستان اعلام شده بود که لیدا خودکشی کرده است اما مشخص شده است که لیدا به دست پدرش رضا با اسلحه تپه‌پز به قتل رسیده است. گزارشات رسیده حاکی از این هستند که لیدا به دلیل داشتن رابطه عاشقانه به دست پدرش به قتل رسیده است.
- ۱۱ اسفند ۹۷، **منیره ابو**، ۳۵ ساله اهل بوکان به دلیل اختلافات خانوادگی توسط همسرش با هویت "**محمد محمودی**" به دار آویخته شد و به کما رفت که پس از ۲۴ ساعت در یکی از مراکز درمانی بوکان جان سپرد. این زن جوان که بارد نیز بود روز گذشته توسط همسرش حلق آویز شده بود، و جنین ۸ ماهه‌اش هم سقط شده بود.
- ۱۶ اسفند، یک زن جوان اهل سنقر با هویت "**مریم محبی**" از سوی همسرش به دار آویخته شده است. مریم محبی مادر دو فرزند و ساکن روستای "قره‌تپه" سنقر بوده است. مریم که به شهر رفته بود، پس از بازگشت از سوی همسرش مورد توهین و آزار و اذیت قرار گرفته که چرا دیر برگشته و پس از آن وی را حلق آویز کرده است.
- ۲۳ اسفند ۱۳۹۷، یک زن اهل سلماس به نام **م. هژبری** که صاحب فرزند خردسال هم بوده است، در تاریخ ۱۱ اسفند ماه سال جاری توسط همسرش با شلیک مستقیم گلوله به قتل رسیده است. یک منبع مطلع به شبکه حقوق بشر کردستان گفت: "این زن مدتی پیش با مردی اهل کردستان ترکیه آشنا می‌شود و همراه وی به کردستان ترکیه می‌گریزد. بعد از اطلاع خانواده این مرد از متاهل بودن زن، وی به اجبار نزد خانواده‌اش در شهر سلماس بازگردانده می‌شود. خانواده این دختر هم وی را به

- همسرش که اهل روستای "جوجهی" از توابع منطقه "صوما و برادوست" ارومیه است، تحویل می‌دهند و از او می‌خواهند خودش هر جور که صلاح می‌داند در مورد همسرش تصمیم بگیرد. همسر این زن وی را ابتدا روی یکی از پل‌های شهر سلماس به نام "جوهنی" می‌برد و همانجا با شلیک گلوله به قتل می‌رساند. "این مرد پس از اقدام به قتل همسرش خود را به نیروی انتظامی معرفی کرده است. ۰۱.۰۳.۲۰۱۹ ، **اختر اسعد** ساکن شهر استرومن کشور نروژ به دست شوهر و با ضربات چاقو به قتل رسید.
- بعد از تحقیقات ابتدایی، پلیس متوجه شد که همسر مقتول مرتکب این جنایت شده و منجر به دستگیری قاتل شد. طبق شواهد خون مقتول روی لباس‌های قاتل مشاهده شده و به دنبال آن چاقو هم کشف می‌شود.
- اختر اسعد از اهالی شهر نغده (نقده)، در کردستان ایران بوده که در کشور نروژ ساکن بود، نامبرده همچنین صاحب دختری هشت ساله بود.
- هشتم اردیبهشت ماه سال ۹۸ ، مردی ۶۳ ساله اهل شهر قروه در کردستان ایران با مشخصات (ع.م) همسر ۵۴ ساله خود را با هویت **(م.ک)** با ضربات چاقو به قتل رساند. با مشاجره‌ای که میان این زن و شوهر به دلیل اختلافات خانوادگی روی می‌دهد. مرد مذکور با ضربات متعدد چاقو همسرش را به قتل می‌رساند.
- ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۸ ، دو خواهر در محله نایسر در حومه شهر سنه مورد هجوم پدر و برادرشان قرار گرفته و به قتل رسیدند. این دو خواهر با نامهای **شایسته و اسرا** که ۲۳ و ۲۲ ساله داشته اند به دست پدر (فتح الله) و برادرشان (عادل) به شیوه‌ای بسیار بیرحمانه با ضربات چاقو به قتل رسیده اند.
- ۱۴ اردیبهشت ۹۸، یک دختر اهل بخش پهل (زرین آباد) از توابع شهرستان دهلران در استان ایلام به دست برادرش حلق‌آویز شد. این دختر ۲۹ ساله با نام **"مریم بختیاری"** پس از آنکه توسط برادرش حلق‌آویز شده و جانش را از دست داده است، از سوی برادرش با چاقو نیز سرش بریده شده است. هر آنچه قضیه ناموسی نامیده مریم را به قتل رسانده است. مریم دو سال پیش با یک پسر اهل دهلران رابطه داشته و از آنجایی که این پسر با وی ازدواج نکرده است، مصطفی وی را به قتل رسانده است.
- ۳ خرداد ۹۸، یک دختر ۱۹ ساله اهل روستای "سیس" از توابع دهگلان با هویت **"اسرا کریمی"** به دست برادرش به قتل رسیده است. برادر اسرا پس از آنکه مطلع شده است که وی پسری را دوست دارد و قصد ازدواج با پسر مورد علاقه‌اش را دارد، وی را خفه کرده است.
- **میترا استاد**، اهل کرمانشاه، به دست همسرش محمدعلی نجفی سیاست‌مدار و شهردار پیشین تهران با شلیک گلوله از سلاح گرم هفتم خردادماه ۱۳۹۸ به قتل رسید. جسد او در حمام منزلش در طبقه هفتم برج آرمینا در منطقه سعادت آباد تهران یافته شد.
- ۲۲ خرداد ۹۸، **یک زن ۴۷** ساله در محله میثم ارومیه به دلیل مشکلات خانوادگی از سوی همسرش با اسلحه به قتل رسید.
- ۱۰ تیر ۹۸ ، یک زن با هویت "فرشته ملکی" دختر ۱۰ ساله خود را به نام **"ندا محمدی"** خفه کرد. این قتل در محله گلشن سنندج (سنه) روی داده است. پیشتر نیز بهزیستی چند بار و پس از گزارشاتی که مبنی بر کودک‌آزاری دریافت کرده بودند، به منزل این زن مراجعه کرده‌اند، اما شهادت دروغ همسایه‌ها مانع از محکوم شدن مادر شده است. پدر و مادر ندا چند سال پیش از هم جدا شده‌اند و پدر وی نیز چندین بار خواهان بر عهده گرفتن سرپرستی فرزندش شده، اما قانون مانع این کار شده است.
- ۱۴ تیر ۹۸، یک زن اهل بوکان با هویت **"مریم خدریان"** ۵۰ ساله توسط شوهرش با هویت "کریم عبده‌زاده" ۵۵ ساله به قتل رسید. این زن به دلیل مشکلات خانوادگی و با ضربات چاقو توسط همسرش به قتل رسید.
- ۲۰ تیرماه ۹۸، یک زن جوان اهل روستای تازه آباد دوله ره ش" از توابع دیواندره با هویت **"زهرا رسولی"** از سوی یکی از اعضای درجه یک خود "برادر" به قتل رسید. گفتنی است که، این زن جوان به سبب مشکلات خانوادگی از سوی برادرش به قتل رسیده است. قاتل پس از اختلاف با داماد خانواده "همسر مقتول" اقدام به خفه کردن خواهر خود کرده است.
- یک دختر ۲۱ ساله اهل ارومیه با هویت **"شبیبا کامران"** فرزند قاسم، ۲۸ تیر ۹۸ ، در بیمارستان "خمینی" شهر ارومیه به دلیل شدت جراحات و بالا بودن درصد سوختگی جانش را از دست داد. شبیبا

از کردهای ارومیه بوده و حدوداً ۴۰ روز پیش به همراه یک پسر جوان اهل میاندوآب با هویت "امیر اوجعلی" از منزل پدریش فرار و به منزل آنها رفته تا با وی ازدواج کند. پدر و مادر پسر جوان که با این ازدواج مخالف بوده‌اند، از همان ابتدا شروع به آزار و اذیت شیبا نموده و چندین بار وی را کتک کاری و حتی سرش را شکسته‌اند و شکایت شیوا به پاسگاه محله نیز راهی به جای نبرده است. "پدر و مادر همسر شیبا که آذری و اهل میاندوآب بوده‌اند، چندی پیش وی را مورد ضرب و شتم قرار داده و با ریختن بنزین بر روی بدن شیوا اقدام به آتش زدن ایشان کرده‌اند." این خانواده خواسته‌اند که وانمود کنند که شیبا خودسوزی کرده اما با داد و فریاد شیبا و فرار به داخل کوچه پس از آتش گرفتن همسایه‌ها را خبر کرده است. پدر و پسر به نام‌های "بابا علی" و "امیر" پس از آنکه همسایه‌ها شیبا را به مراکز درمانی منتقل کرده‌اند متواری شده و تاکنون دستگیر نشده‌اند.

- اواخر تیر ماه ۹۸، **زارا رسولی**، به دست برادرش به قتل میرسد؛ زارا تنها سی و دو سال سن داشت، شوهر او چوپان آبادیشان بود؛ یک پسر دوازده ساله دارشت، و در روز به قتل رسیدنش باردار یک بچه چهار ماهه بود.

- ۲۴ مرداد ۹۸، معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی استان، از قتل یک خانم جوان به دست برادرش در شهرستان دالاهو و دستگیری قاتل خبر داد. معاون اجتماعی پلیس کرمانشاه با اشاره به اعتراف صریح فرد دستگیر شده به قتل خواهرش و اینکه وی را با روسری خفه کرده است، انگیزه اش را از این کار اختلافات خانوادگی عنوان کرد.

- ۵ مهر ۹۸، یک پناهجوی اهل شهر مهاباد با هویت "عبدارحمن اعظمی راد" همسر ۲۶ ساله خود با هویت "**محبت محمودی**" اهل روستای "گوک تپه" با ضربات چاقو به قتل رساند. عبدالرحمان به دلیل مسائل خانوادگی و هر آنچه "ناموسی" اعلام شده، همسر خود را به قتل رسانده و همان روز خود را به نیروهای پلیس استانبول تحویل داده است. این زن و مرد دارای دو فرزند دختر می باشند و سال گذشته ایران را ترک کرده بودند .

- ۲۹ مهر ۹۸، یک دختر ۳۲ ساله اهل کرمانشاه در شهرک الهیه این شهر به دست برادرش به قتل رسیده است. هویت این زن ۳۲ ساله اعلام نشده است. برادر وی پس از دستگیری انگیزه خود از قتل خواهرش را اختلافات خانوادگی اعلام کرده است.

- ۲۸ مهر ۹۸، یک زن جوان ساکن شهرک ۱۱ گلان سقز با هویت "**نسیبه رضانی**" به دست همسرش و در مقابل دیدگان کودک ۵ ساله‌ش به قتل رسید. همسر نسیبه با هویت "زاهد فیضی" پسر علی وی را مورد ضرب و شتم قرار داده و به قتل رسانده است و خواسته است طوری وانمود کند که خودکشی کرده است.

- ۲۴ آذرماه سال ۱۳۹۸، یک زن جوان به نام "**مهتاب. ن**" ۳۲ ساله متأهل و دارای یک دختر ۱۲ ساله، در روستای "کاریزه" از توابع سقز به دست شوهرش به قتل رسید. جسد بی جان این زن که حلق آویز شده بود در منزل وی پیدا شد. شوهر این زن مرگ وی را خودکشی قلمداد کرده است، اما آثار کبودی، سوختگی جراحات و ضرب و شتم شدید بر بدن وی دیده شده است. مهتاب در دوران زندگی مشترک خود بارها از سوی همسر خود مورد ضرب و شتم و خشونت قرار گرفته است.

قتل یک دختر کرد دانشجو در منزل دوستش به دست برادر دوستش:

- ۹ آبان ماه ۹۸، **سارا ابراهیمی** دختر دانشجوی کامیارانی که برای تعطیلات به منزل دوست هم دانشگاهی خود به استان گیلان رفته بود، همراه با این خانواده به قتل رسید. مسئولین حکومتی در دادگستری گیلان ضمن تأیید این خبر، اعلام کردند که این قتل از سوی پسر خانواده و با استفاده از چاقو صورت گرفته است.

بازنمود وضعیت زنان کشته شدن توسط افراد ناشناس:

- ۲۷ آبان ماه سال ۱۳۹۸، یک زن ۶۲ ساله در روستای قهرآباد از توابع بخش مرکزی سقز به قتل رسید. این زن که هویت او نیز معلوم شده است و ۶۳ سال سن دارد توسط عده ای افراد ناشناس به قتل رسید. لازم به ذکر است که فرد یا افراد ناشناس پس از به قتل رساندن این زن مسن، اقدام به سرقت مقادیری طلاجات نموده و از محل متواری می‌شوند و مشخص است انگیزه قتل سرقت طلا بودند.

- ۲۱ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۸، یک دختر ۲۳ ساله به نام **نرمین وطن‌خواه**، فرزند (خاتون و رحیم) اهل روستای کولان در شهر مریوان از سوی افراد ناشناس به قتل رسید. نامبرده تک‌فرزند والدینی سالخورده؛ و دچار اعتیاد به مواد مخدر بوده است. تاکنون هیچ‌گونه اطلاعی از دلیل کشتن و قاتل وی در دست نیست.
- ۱۸ خرداد ۹۸، جانشین فرمانده انتظامی آذربایجان غربی گفت: قاتل پیرزن سلماسی که حدود دو هفته قبل مفقود شده بود را دستگیر کردند. قاتل جسد مقتول را پس از سرقت طلا و جواهراتش در "مزیله" یکی از روستاهای تابعه شهرستان سلماس دفن کرده بود.
- ۴ شهریور ۹۸، یک زن ۵۳ ساله اهل سنندج با هویت "**سحر رستمی**" در محله شهرک بهارستان در پارکینگ منزل خود به قتل رسید و قاتلین جسد وی را در داخل سد قشلاق انداخته‌اند. این قتل با انگیزه دزدیدن طلاهای ایشان بوده است.

بازنمود وضعیت مرگ مشکوک زنان در کردستان ایران:

- ۱۱ فروردین ماه سال جاری، یک دختر جوان ۱۸ ساله با هویت "سمیرا یوزی" فرزند راغب از اهالی روستای یوزیده از توابع کامیاران، به طرز مشکوکی و با استفاده از سلاح، جان خود را از دست داده است و جسد وی به پزشکی قانونی منتقل شده است.

بازنمود وضعیت زخمی شدن زنان در کردستان ایران :

- ۲۴ آذرماه آذرماه، یک مادر و دختر در خیابان سعدی شهرستان سقز واقع در استان کردستان، توسط افراد ناشناس مورد اسیدپاشی قرار گرفته و به بیمارستان منتقل شدند. گفته می‌شود این ۲ زن از ناحیه پشت مصدوم شده‌اند، اما حال عمومی آنها رضایت بخش اعلام شده است. این حادثه در خیابان سعدی سقز توسط دو فرد که سوار بر موتور بوده‌اند، رخ داده است.

اسید، یکی از محدود محصولات است که بازار خرید و فروش آن در کشور هرگز از رونق نیفتاده است. علاوه بر سهولت دسترسی و تهیه اسید در بازارهای ایران، نبود قوانین پیشگیرانه کافی نیز بر تداوم جرمی تحت عنوان "اسیدپاشی" موید شده است.

هرچند در سال ۱۳۳۷ قانونی با موضوع مجازات بزه اسیدپاشی تصویب شده است و علاوه بر آن از عموماً قانون مجازات اسلامی هم می‌توان در جرم انگاری این عمل غیر انسانی بهره گرفت، اما شواهد و قراین حکایت از ناکارآمدی قوانین موجود در پیشگیری از آن دارد.

گفتنی است که در تاریخ ۱۳ آبان ۹۸، قانون تشدید مجازات اسیدپاشی جهت اجرا به وزارت دادگستری ابلاغ شد. این طرح، چندین بار در تردد میان مجلس و شورای نگهبان بود تا نهایتاً تبدیل به قانون شد.

قتل‌های زنان به دست مردان زندگی‌شان به قدری زیادند که نیازمند یک دسته‌بندی ویژه هستند. قتل ناموسی – عنوانی که پیش از این جا افتاده – تنها توضیح‌دهنده برخی از این قتل‌هاست. زن‌کشی یا femicide سال‌هاست که وارد ادبیات سازمان ملل شده است. این واژه را بیشتر برای توضیح قتل‌هایی که جنسیت محور زنان را هدف قرار می‌دهند استفاده می‌کنند. اما واژه به خودی خود دقیق نیست و شامل بسیاری از قتل‌های جنسیت‌محوری نمی‌شود که در آنها مردان همجنسگرا، دوجنسگرا یا ترنس به دست مردان خویشاوند خود به قتل می‌رسند.

اگر عنوان قتل‌های جنسیت‌محور را مقوله اصلی در نظر بگیریم، قتل عمد جنسیت‌محور زنان در زیر این مقوله قرار می‌گیرد. در میان آنها برخی از زنان به دست همسر یا مردان خانواده خود کشته می‌شوند. در مجموعه زیرین، قربانیان زنانی هستند که به دست مردانی کشته می‌شوند که با مقتولان رابطه احساسی و جنسی داشته‌اند.

جامعه‌شناسان معتقدند قوانین در ایران خشونت را به جامعه تزریق کرده و باعث گردش و افزایش خشونت گردیده و فعالان جنبش زن این قوانین و لایحه‌ها را اعمال خشونت آشکار نسبت به زنان و خصوصاً زنان طبقات محروم جامعه دانسته‌اند. مسایل مهمی چون ازدواج موقت، کاهش سن ازدواج دختران و مواد ارتجاعی لایحه

ضد خانواده، طرح عفاف و حجاب، نابرابری در محیط کار، دستمزد کمتر زنان در مقابل کار مساوی با مردان، اخراج زنان کارگر به ویژه زنانی که باردار می‌شوند، فشار اقتصادی بر زنان سرپرست خانوار و نابرابری در یافتن شغل از نمادهای روشن اعمال خشونت بر ضد زنان در قوانین حکومت ایران است.

بدون شک قوانین مدنی و قوانین مجازات اسلامی در مباحث و مواد مختلف تبعیضات گسترده‌ای را نسبت به زنان اعمال کرده‌اند. گرچه کارشناسان خشونت علیه زنان را با فرهنگ مردسالار رایج در جامعه مرتبط می‌دانند اما قوانین و سیاست‌های تبعیض‌آمیز خشونت را تشدید و تولید می‌کنند و تلاش‌نهادهای مدنی را ناکام می‌سازند.

در حالی که حکومت‌ها موظفند جهت پیشگیری از گردش خشونت در جامعه به حمایت افراد در عرصه خصوصی بپردازند. حکومت اسلامی ایران تحت عنوان قوانین حمایت از خانواده به خشونت مشروعیت می‌بخشد و زنان و کودکان، قربانیان اصلی آن هستند.

قوانینی که کشتن زن به دلیل داشتن رابطه با مرد دیگر، اجبار زن به برقراری رابطه جنسی با شوهر، کتک زدن زن توسط شوهر، محدود کردن رفت و آمدهای او، منع زن از ادامه تحصیل و کار، جلوگیری از خروج زن از کشور توسط شوهر و بسیاری خشونت‌های دیگر را مجاز و قانونی کرده است.

عدم پیگیری قانونی در رابطه با کشتن زنان، عمل کشتن و خشونت را در جامعه تشدید می‌کند.

براساس ماده ۶۳۰ قانون مجازات اسلامی، هرگاه مردی زنش را با مرد دیگری در بستر ببیند و علم به عدم مخالفت زن داشته باشد، می‌تواند هر دوی آنها را بکشد.

ماده ۲۲۰ قانون مجازات اسلامی نیز تصریح کرده که پدر و جد پدری به خاطر کشتن فرزند قصاص نمی‌شوند.

این دو ماده قانونی راه را برای قتل‌های ناموسی که اکثراً توسط اعضای خانواده صورت می‌گیرند، باز گذاشته است. البته در کنار قانون، سنت و عرف نیز مجازات قاتلان ناموسی را دشوار کرده است.

همچنین پذیرش اجتماعی قتل ناموسی در مناطقی که با این معضل روبرو هستند، از جمله مشکلات برخورد موثر با این مشکل اجتماعی است.

به گفته کارشناسان بی‌توجهی قوانین ایران نسبت به مسئله خشونت علیه زنان ایران را تا ۵ سال آینده با مشکلات بیشتری در رابطه با فروپاشی خانواده‌ها، طلاق و بزهکاری در خانواده‌ها مواجه خواهد کرد.

بازنمود وضعیت زنان کشته و زخمی شدن به دست عوامل حکومت ایران:

کشته و زخمی شدن زنان در اعتراضات آبان ماه: (۱ کشته، ۱ زخمی)

- **مینا شیخی** ۵۹ ساله، ۲۵ آبان در جریان اعتراض‌های مردمی در محله خلیج فارس واقع در جنوب غربی تهران، با شلیک ۳ گلوله به قلب از سوی نیروهای لباس شخصی جان خود را از دست داد. مینا اهل سقز بوده که برای ملاقات با فرزندش به تهران سفر کرده بود.
- همچنین در جریان اعتراضات آبان ماه، یک زن کرد بنام **فاطمه دواند** اهل بوکان در خیابان زخمی و سپس بازداشت و با اعترافات اجباری نیز مواجه شد.

زخمی شدن زنان با ضرب و شتم ماموران زندان ارومیه:

۱۴ مهر ۹۸، مادر سالخورده کامران درویشی، زندانی سیاسی زندان ارومیه، پیش از ملاقات حضوری با فرزندش توسط مامورین مورد ضرب و شتم قرار گرفت. دلیل این اقدام غیرقانونی، همراه داشتن یک عدد هندزفری رادیو عادی در هنگام ملاقات عنوان شده است. این در حالی است که آقای درویشی برای تحویل گرفتن آن از مسئولین زندان اجازه گرفته بود و به لحاظ قانونی نیز مانعی وجود نداشته است.

تنظیم: اوین مصطفی زاده